

**LIETUVOS RESPUBLIKOS KARO PRIEVOLĖS ĮSTATYMO NR. I-1593 2, 4, 5, 6, 6<sup>1</sup>, 15, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 35, 36, 41, 41<sup>1</sup> STRAIPSNIŲ IR IV SKYRIAUS PAVADINIMO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR KARTU TEIKIAMŲ ĮSTATYMŲ PAKEITIMO PROJEKTŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

**1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, įstatymų projektų tikslai ir uždaviniai**

Esama geopolitinė situacija ir grėsmių nacionaliniam saugumui analizė skatina ieškoti efektyvesnių ir labiau pritaikytų šiandienos poreikiams kariuomenės formavimo ir gynybinių pajėgumų sutelkimo bei išlaikymo metodų.

Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo Nr. I-1593 2, 4, 5, 6, 6<sup>1</sup>, 15, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 35, 36, 41, 41<sup>1</sup> straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 2, 10<sup>1</sup>, 13, 21, 22, 23, 28, 29, 32<sup>1</sup>, 34, 35, 36, 37, 38, 43, 44, 48, 49, 50, 54, 55, 59, 60, 61<sup>1</sup>, 63, 64, 65, 68 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – KPI projektas ir KASOKTĮ projektas) parengti siekiant įstatymų lygmeniu įtvirtinti karinio personalo rezervo pertvarką, taip pat nustatyti kariuomenės personalo rezervo panaudojimo atvejus ir apibrėžti karo prievolinkų, paskirtų atlikti tarnybą rezerve, tarnybos atlikimo terminus ir sąlygas, taip pat sumažinti šaukimo į nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą (toliau – NPPKT) amžių, patikslinti nuostatas atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo sprendimą.

Principinėje kariuomenės struktūroje patvirtinti kariniai vienetai, kuriems suformuotos taikos ir karo meto užduotys, ir juose nuolatinei atliekantys tarnybą kariai nelaikytini kariuomenės rezervu. Krašto apsaugos savanorių pajėgos jau šiuo metu yra įvardytos kaip atskira, specifinė pajėgų rūšis, šioms pajėgoms ne tik Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymas (toliau – KASOKTĮ), tačiau ir valstybės ginkluotos gynybos operaciniai planai, krašto apsaugos ministro ir kariuomenės vado įsakymai nustato savarankiškas užduotis tiek taikos metu, tiek Lietuvos kariuomenei teikiant pagalbą kitoms valstybės ar savivaldybių institucijoms, tiek ir karo padėties metu. Pažymėtina, kad kariai, kurie atlieka nenuolatinę karo tarnybą šiose pajėgose, yra paskirti į konkrečias pareigas, turi nuolatinės užduotis. Atsižvelgiant į tai, tokios nuolatinės struktūros kariuomenės pajėgos neturėtų būti laikomos kariuomenės rezervu. Papildomai, esant ypatingiems atvejams ir poreikiui šių kariuomenės pajėgų personalą sukomplektuoti iki 100 procentų, tarnybą atlikti jose numatoma kviešti karius, kurie nebūtų sudarę tarnybos sutarties, tačiau esančius kariuomenės personalo rezerve.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
išleisti iš profesinės karo tarnybos	3757	4314	4888	5034	5278	5597	5952	6293	6664	7033
išleisti iš privalomosios pradinės karo tarnybos	11341	14121	16901	19124	21089	23008	24724	27040	27420	27800
išleisti iš krašto apsaugos savanorių karo tarnybos	7330	8250	9170	9134	9189	9265	9278	9200	9200	9200
Iš viso	22428	26685	30959	33292	35556	37870	39954	42533	43284	44033

LK aktyviojo rezervo karių skaičius (10 metų)  
1 (pav.)



Šiuo metu parengtojo rezervo kario tarnyba trunka nuo išleidimo į atsargą iki perkėlimo į dimisiją. Tai yra dvidešimtmetis jaunuolis, atlikęs nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą, gali likti susaistytas tarnybos santykiais paskiriant jį į parengtojo rezervo karinį vienetą iki jam sukaks 60 metų. Toks susaistymas nepagrįstai ilgas. Taip pat, nesant laisvų pareigų parengtojo rezervo kariniuose vienetuose, į atsargą išleidžiami kariai, turintys aukštą karinį parengimą, ir neskiriami atlikti tarnybos rezerve. Taip neišnaudojamas tikrosios karo tarnybos metu sukauptų karinių įgūdžių potencialas, neužtikrinamas tolygus pilietinių pareigų vykdymo paskirstymas visiems atsargos kariams. Todėl siūlytina nustatyti imperatyvų visų išleidžiamų į atsargą tikrosios karo tarnybos karių skyrimą atlikti tarnybą rezerve ir riboti tarnybos rezerve trukmę 10 metų laikotarpiu.

Šiuo metu į NPPKT yra šaukiami karo prievolinkai nuo 19 iki 26 m. Vykdamas asmenų šaukimą atlikti NPPKT buvo nustatyta, kad vyresnio amžiaus (daugiau nei 23 m.) karo prievolinkai šaukiami neproporcingai dažniau (2018 m. šaukiamųjų sąrašą sudarė 22 proc. 25-mečių, 8 proc. 19-mečių), kadangi šio amžiaus karo prievolinkai paprastai nebesimoko, nestudijuoja ir jiems tarnyba Karo prievolės įstatymo (toliau – KPI) 15 str. 1 d. 1 ir 2 p. numatytais pagrindais nėra atidedama. Taip pat buvo nustatyta, kad vyresnio amžiaus karo prievolinkams NPPKT dažniau sukelia neproporcingai didelę žalą (šeiminės, darbinės aplinkybės, gyvenimas užsienyje) – 2017 m. gauta beveik 3 000 prašymų dėl tarnybos atidėjimo. Be to, vyresnių karo prievolinkų žemesnis ir sveikatos tinkamumas – 25 m. amžiaus karo prievolinkų tinkamumas NPPKT yra beveik 10 proc. žemesnis nei 19-mečių. Pastebėta, kad vyresnio amžiaus karo prievolinkai yra ne tiek motyvuoti atlikti NPPKT, dažniau ieško galimybių išvengti tarnybos vilkinant šaukimo ir atsakomybės taikymo procedūras.

Šiuo metu KPI 5 str. 2 d. numato, kad 18 m. asmenys atlikti NPPKT gali būti šaukiami tik jų pačių prašymu. Įvertinus užsienio šalių praktiką (Estija, Suomija, Danija, Izraelis), taip pat išanalizavus gyventojų registro duomenis, manytina, kad, atsisakius galimybės privalomai šaukti vyresnius nei 23 metų amžiaus piliečius atlikti NPPKT, galėtų būti nustatoma, kad atlikti NPPKT šaukiami asmenys, sulaukę pilnametystės, t. y. 18 m. amžiaus. Taip būtų galima pašaukti apie 3000 nesimokančių 18-mečių karo prievolinkų, šaukimas būtų papildomas postūmis planuoti savo ateitį ir NPPKT atlikti prieš studijas, šeimos kūrimą, karjeros pradžią. Svarbu pažymėti, kad asmenys, kurie mokosi bendrojo lavinimo ir profesinio mokymo įstaigose, ir toliau nebūtų kviečiami atlikti karo prievolės, o tarnyba jiems būtų atidedama iki mokslų pabaigos.

Šauktinių amžius	Šauktinių skaičius	Šauktinių procentas
25	306	8,70%
24	349	10%
23	352	10%
22	397	11,30%
21	402	11,50%
20	501	14,30%
19	834	23,80%

Mažesnis vyresnių karo prievolinkų pateikimas į NPPKT ir sveikatos tinkamumas (2017 m.)  
(2 pav.)

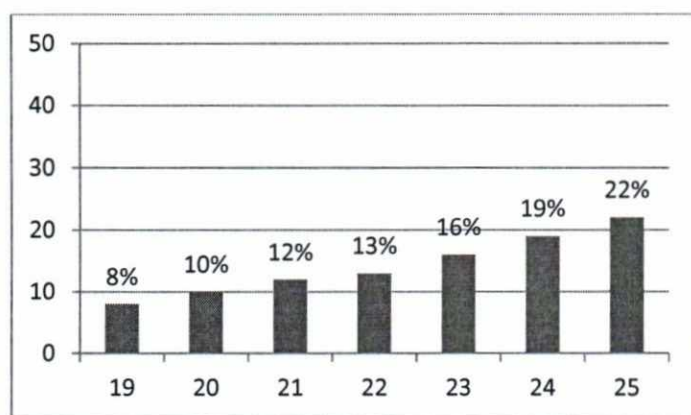
Šaukiamųjų amžius	Atidėjimų dėl neproporcingos žalos	Atidėjimų dėl neproporcingos žalos dalis
25	547	22%
24	446	18%
23	364	15%
22	277	11%
21	274	11%
20	260	11%
19	301	12%



Dažnesnis atidėjimas dėl neproporcingos žalos vyresniems karo prievolinkams 2018 m.  
(3 pav.)

Šaukiamųjų amžius	Netinkamų dalis
25	42%
24	40%
23	41%
22	43%
21	37%
20	36%
19	33%

Didesnis vyresnių karo prievolinkų sveikatos netinkamumas 2017 m. (4 pav.)



Neproporcingas vyresnių karo prievolinkų šaukimas (2018 m. šaukiamųjų sąrašai)  
(5 pav.)

NPPKT kariai, atsižvelgiant į jų tarnybos vertinimą, skatinami pinigėmis išmokomis (KPI 41<sup>1</sup> straipsnis). Kitokie vertinimo rezultatai nei yra nustatyti minėtu reguliavimu (*labai gerai, gerai, patenkinamai*) įstatymuose nenustatomi, kas suponuoja, kad net ir nepatenkinamai ar blogai kariui vykdant NPPKT ji bus įvertinta ne blogiau kaip patenkinamai ir karys vis tiek bus skatinamas. Taip pat nenumatyta galimybė neskatinėti kario, jei jis dėl ligos ar kitų aplinkybių nevykdo tarnybos. Toks skatinimo modelis turi neigiamą įtaką NPPKT rezultatams ir karių motyvacijai.

KPI numatomas karo prievolinkų šaukimas atlikti karo tarnybą paskelbus mobilizaciją, tačiau jokiame įstatyme jiems nenumatyta apmokėjimas už šią tarnybą. Tai yra karo prievolinkas, atlikdamas tarnybą paskelbus mobilizaciją, liktų be pajamų, tai keltų grėsmę kario šeimos išlaikymo ir finansinių išpareigojimų užtikrinimo stabilumui. Kaip parodė Ukrainos pavyzdys, esant tokiam reguliavimui karo prievolinkai vengia tarnybos, siekdami apsaugoti savo ir savo išlaikytinių finansinius interesus.

Taip pat siekiama numatyti galimybę nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos karius tarnybos metu vertinti nepatenkinamai arba nevertinti.

Privalomoji pradinė karo tarnyba įskaitoma, kai ištarnaujama 3 metus savanorių karo tarnyboje ar kitoje nenuolatinėje savanoriškoje karo tarnyboje. Per šį laikotarpį organizuojant kariams savanoriams ir kitiems nenuolatinės savanoriškos karo tarnybos kariams mokymus ir pratybas siekiama jiems suteikti Lietuvos kariuomenės vado nustatytas kariui būtinas žinias ir gebėjimus, kuriuos įgijęs asmuo yra pasirengęs ginklu ginti valstybę. Tačiau dėl įvairių priežasčių



ne visi kariai savanoriai ar kiti nenuolatinės savanoriškos karo tarnybos kariai per ištarnautą 3 metų laikotarpį įgyja kariui būtinas žinias ir gebėjimus, todėl kario savanorio ar kito nenuolatinės savanoriškos karo tarnybos kario buvimas karių sąraše 3 metus nėra objektyvus kario parengties rodiklis.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2018 m. birželio 6 d. nutarime Nr. KT13-N8/2018 „Dėl Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo 41 straipsnio 1 dalies 3 punkto, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 11 straipsnio 2 dalies ir 13 straipsnio 2 dalies nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ konstatavo, kad KPI 41 straipsnio 1 dalies 3 punkto, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 11 straipsnio 2 dalies ir 13 straipsnio 2 dalies nuostatos prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio ir 33 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tikslintinos KPI 41 str. nuostatos.

Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad 2018 m. gegužės 25 d. įsigaliojo 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1), įstatymų projektai derintini su Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu.

## **2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai**

Įstatymų projektus inicijavo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija. Įstatymų projektus parengė Lietuvos kariuomenės specialistai.

## **3. Dabartinis teisinis įstatymų projektuose aptartų teisinių santykių reglamentavimas**

Tarnyba rezerve yra privalomosios karo tarnybos rūšis (KPI 2 str. 18 d.). Tarnyba rezerve skirstoma į aktyviojo rezervo karo tarnybą ir parengtojo rezervo karo tarnybą (KPI 2 str. 20 d.). Tarnyba aktyviajame rezerve yra karių savanorių ir kitų aktyviojo rezervo karių atliekama tarnyba kariniuose ir aktyviojo rezervo kariniuose vienetuose (KPI 22 str. 2 d.). Parengtojo rezervo karo tarnyba yra parengtojo rezervo karių atliekama tarnyba parengtojo rezervo kariniuose vienetuose (KPI 24 str.).

KPI 5 straipsnio 2 dalis numato, jog karo prievolinkai į nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą iš neparengtojo kariuomenės personalo rezervo šaukiami nuo 19 iki 26 metų (įskaitytinai).

KPI 36 straipsnyje nustatyta, kad karo prievolinkų sveikatą tikrina krašto apsaugos sistemos priežiūros įstaigos, kurios naudojami ir kitų sveikatos priežiūros įstaigų teikiamomis paslaugomis.

KPI 41<sup>1</sup> straipsnyje reglamentuota nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos piliečių skatinimo priemonė – piniginės išmokos, skaičiuojamos kas mėnesį ir priklausančios nuo atliktos tarnybos vertinimo rezultatų (tarnyba įvertinama *labai gerai, gerai* arba *patenkinamai*).

Esamas teisinis reglamentavimas nenumato galimybės mokėti tarnybinį atlyginimą karo prievolinkams, pašauktiems į tarnybą paskelbus mobilizaciją.

KPI 41 straipsnis reglamentuoja nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusiems asmenims taikomas lengvatas: 1) darbo ir įdarbinimo subsidijavimas; 2) pirmenybė stojant į valstybės finansuojamas studijų vietas; 3) pirmenybė surinkus vienodus rezultatus stojant į valstybės tarnautojo pareigas; 4) pirmenybė priimant į statutinių valstybės tarnautojų profesines mokymo įstaigas ar kitas mokymo įstaigas, taip pat priimant į statutinio valstybės tarnautojo pareigas.

Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo 18 skyriaus pirmoje pastraipoje nustatyta, kad krašto apsaugos sistemą sudaro Krašto apsaugos ministerija, kariuomenė (ginkluotosios pajėgos), Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija, puskarininkių mokykla ir kitos karo mokymo įstaigos, žvalgybos ir kontržvalgybos tarnyba (Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos), karo prievolės ir mobilizacijos, gynybai reikalingos ginkluotės ir kitų



prekių, paslaugų ir darbų įsigijimo ir valdymo bei kitos krašto apsaugos ministrui pavaldžios institucijos, krašto apsaugos reikmėms skirtos karinės teritorijos, kiti infrastruktūros objektai, įmonės bei įstaigos.

#### **4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama**

KPĮ projekte ir KASOKTĮ projekte keičiama sąvoka „aktyvusis rezervas“: tai parengtojo kariuomenės personalo rezervo karo prievolininkų visuma, periodiškai rengiama ir skirta Lietuvos kariuomenės vienetams papildyti ekstremaliųjų situacijų atvejais, mobilizacijos, nepaprastosios ar karo padėties metu. Taip pat apibrėžiama ir „aktyviojo karinio personalo rezervo kario“ sąvoka numatant, kad aktyviojo rezervo karys – tai parengtojo kariuomenės personalo rezervo karo prievolininkas, atliekantis tarnybą aktyviajame rezerve.

Konstitucijos ir įstatymų nustatytais atvejais priėmus sprendimą panaudoti aktyviojo rezervo karius, jie būtų skiriami į neužimtas kariuomenės struktūros pareigybės. Todėl atsisakoma parengtojo rezervo karinių vienetų sąvokos ir pareigos juos formuoti.

Siūloma nustatyti, kad Lietuvos kariuomenės aktyviojo rezervo paskirtis – komplektuoti kovinius, kovinės paramos ir kovinio aprūpinimo Lietuvos kariuomenės karinius vienetus iš tinkamai parengtų aktyviojo rezervo karių taikos ir karo meto užduotims vykdyti.

Į tarnybą aktyviajame rezerve ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui skiriami visi tikrosios karo tarnybos kariai, kurie išleidžiami į atsargą, taip pat atsargos kariai, atitinkantys nustatytus kriterijus. Tarnybos metu aktyviojo rezervo kariai iki 60 dienų per 10 metų rengiami atsižvelgiant į tikrosios karo tarnybos metu įgytą karinę specialybę, siekiant atnaujinti turėtus įgūdžius, bet ne suteikti naujus.

Siūlomos įtvirtinti „savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos“ ir „savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kario“ sąvokas. Savanoriška nenuolatinė karo tarnyba pagrįsta savanoriškumo principu, suderinama su kario savanorio/savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kario civiliniu darbu ar studijomis. Mokymai dažniausiai rengiami savaitgaliais, tačiau įvairūs kursai ir ilgesnės trukmės pratybos vyksta ir darbo dienomis. Atsižvelgiant į siūlomą teisinį reglamentavimą, kad krašto apsaugos savanorių ir kitų aktyviojo rezervo karių karo tarnyba nebus aktyviojo rezervo dalis, KPĮ projekte atsisakoma „kario savanorio“ ir „krašto apsaugos savanorių karo tarnybos“ sąvokų, keičiama „privalomosios karo tarnybos“ sąvoka.

Atsižvelgiant į KASOKTĮ projekto 2 straipsnio 30 dalyje siūlomą reglamentavimą, 2 straipsnio 35 dalyje apibrėžta „tikrosios karo tarnybos“ sąvoka papildoma įtraukiant savanorišką nenuolatinę karo tarnybą kaip vieną iš tikrosios karo tarnybos rūšių.

Atsižvelgiant į KPĮ ir KASOKTĮ projektuose numatytų sąvokų pakeitimus atitinkamai keičiamas KASOKTĮ, KPĮ ir kartu teikiamų įstatymų tam tikrų straipsnių turinys bei formuluotės.

Privalomoji pradinė karo tarnyba įskaitoma tik tuo atveju, jei Lietuvos kariuomenės vado ar jo įgalioto asmens sprendimu ištarnavus ne mažiau kaip 3 metus savanorių karo tarnyboje ar kitoje nenuolatinėje savanoriškoje karo tarnyboje yra įgyjamas pagrindinis karinis parengtumas. Šis reikalavimas nustatomas siekiant įvertinti karių tinkamumą bei įgytą kvalifikaciją vykdyti kariuomenės nustatytas užduotis.

Atsižvelgiant į tai, kad puskarininkių mokykla, kuri yra pervadinta į kariuomenės mokyklą, ir kitos karo mokymo įstaigos yra Lietuvos kariuomenės sudedamoji dalis, Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlio 18 skyriaus 1 pastraipoje jos nėra minimos.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 18 straipsnis nustato, kad registro nuostatus tvirtina ir registro veiklos pradžią nustato Vyriausybė. Registro nuostatuose nurodoma registro paskirtis, jo objektas (objektai), registro valdytojas, registro tvarkytojas (tvarkytojai), teikėjai, jų teisės ir pareigos, reglamentuojamas registro objekto (objektų) registravimas, registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų tvarkymas, jų pakartotinio naudojimo tvarka, registro sąveika su kitais registrais ir (arba) valstybės informacinėmis sistemomis, registro duomenų ir registro informacijos sauga, registro finansavimas ir kita Vyriausybės nustatyta informacija. Siekiant suderinti KPĮ 35 straipsnį su Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatomis, KPĮ projekte siūloma atsisakyti nuostatų dėl karo prievolininkų asmens duomenų.



Siekiant tinkamai įgyvendinti karo prievolininkų sveikatos patikrinimo funkciją ir nustatyti jų tinkamumą atlikti tarnybą paskelbus mobilizaciją, KPI projekto 36 straipsnis papildomas numatant, kad mobilizacijos metu karo prievolininkų sveikatą tikrina ne tik krašto apsaugos sistemos sveikatos priežiūros įstaigos, bet ir kitos sveikatos priežiūros įstaigos.

KPI 5 str. 2 d. keitimas ir šaukimo į NPPKT amžiaus nustatymas nuo 18 m. iki 23 m. sprendimų galiojančio vyresnio šaukiamojo amžiaus (> 23 m.) problemas, būtų užtikrinamas pakankamas skaičius potencialiai šaukiamų karo prievolininkų, galimai mažėtų karo tarnybos vengimo atvejų, skatintų jaunuolius atlikti NPPKT prieš studijas, šeimos kūrimą, karjeros pradžią.

KPI projekto 1 straipsniu keičiamoje KPI 41 straipsnio 1 dalyje numatoma, kad NPPKT atlikusiems asmenims nustatytos lengvatos netaikomos asmenų, kurie buvo atleisti nuo karo prievolės ar kuriems nuolatinė privalomoji pradinė karo tarnyba buvo atidėta bendra ar individualia tvarka, taip pat asmenų, kurie buvo paleisti iš nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos pirma nustatyto laiko, atžvilgiu.

NPPKT kariai, kurie nesiekia tobulėti, plėsti žinių ir lavinti įgūdžių, vadų (viršininkų) įsakymus, nurodymus, pavedimus ir tarnybinę veiklą vykdo atmetinai ir tik pakartotinai nurodžius, ir tik su vadų priežiūra, nerodo jokios iniciatyvos, siekia išvengti užduočių ir (arba) tarnybos metu padarę drausminius nusižengimus vis tiek vertinami patenkinamai ir gauna pinigines išmokas. Numačius galimybę karį įvertinti nepatenkinamai ir nemokėti piniginių išmokos, bus taupomos valstybės lėšos ir didinama motyvacija tarnauti kuo geriau. Taip pat siekiama nustatyti galimybę nevertinti NPPKT karių, kurie nedalyvavo kariniame rengime dėl ligos ar kitų pateisinamų priežasčių.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu siekiama išlaikyti kariams savanoriams ir savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams tokias pačias garantijas, kokias pagal esamą reguliavimą turi kariai savanoriai ir kiti aktyviojo rezervo kariai.

Siekiant tinkamai įgyvendinti Bendrajame duomenų apsaugos reglamente nustatytus reikalavimus ir suderinti su jais keičiamų įstatymų nuostatas, atliekami tokie pakeitimai:

1. KASOKTĮ projektu siekiama nustatyti įgaliotų krašto apsaugos institucijų ar jų padalinių teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų fizinių ir juridinių asmenų bei jų padalinių, registrų, informacinių sistemų informaciją, dokumentus, duomenis, įskaitant asmens duomenis, reikalingus siekiant tinkamai įgyvendinti teisės aktais priskirtas funkcijas.

2. KPI projektu siekiama reglamentuoti, kokių tikslų ir kokių laikotarpį yra viešai skelbiamas karo prievolininkų sąrašas; įtvirtinti įgaliotų krašto apsaugos institucijų ar jų padalinių teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų fizinių ir juridinių asmenų bei jų padalinių, registrų, informacinių sistemų informaciją, dokumentus, duomenis, įskaitant asmens duomenis, reikalingus siekiant tinkamai įgyvendinti teisės aktais priskirtas funkcijas; nustatyti, kokių tikslų yra tvarkomi asmens duomenys, gauti siekiant paskirti asmenis stebėti kalendorinių metų karo prievolininkų sąrašo sudarymo procedūras; taip pat siekiama nustatyti karo prievolininkų registre kaupiamų asmens duomenų valdytoją.

3. Lietuvos Respublikos kariuomenės drausmės statuto 8, 21, 23, 38 ir 58 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 2<sup>1</sup> straipsniu projektu siekiama įtvirtinti asmens duomenų tvarkymo tikslus, patikslinti tvarkomų asmens duomenų apimtį.

4. Lietuvos Respublikos karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 1, 4, 10, 12, 13, 15, 21, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 1<sup>1</sup> straipsniu projektu siekiama įtvirtinti asmens duomenų tvarkymo tikslus, patikslinti tvarkomų asmens duomenų apimtį.

5. Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 8 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu siekiama įtvirtinti asmens duomenų tvarkymo tikslą, Lietuvos šaulių sąjungos teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų fizinių ir juridinių asmenų bei jų padalinių, registrų, informacinių sistemų informaciją, dokumentus, duomenis, įskaitant asmens duomenis, reikalingus siekiant tinkamai įgyvendinti teisės aktais priskirtas funkcijas.

**5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru**



**dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta**

Priėmus įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

#### **6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai**

Įstatymų projektai neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

#### **7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir plėtrai**

Įstatymų projektai nėra skirti verslo sąlygoms ir plėtrai.

#### **8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios**

Kartu su KPI projektu teikiami:

1. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 2, 10<sup>1</sup>, 13, 21, 22, 23, 28, 29, 32<sup>1</sup>, 34, 35, 36, 37, 38, 43, 44, 48, 49, 50, 54, 55, 59, 60, 61<sup>1</sup>, 63, 64, 65, 68 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas;

2. Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas;

3. Lietuvos Respublikos principinės kariuomenės struktūros 2019 metais, planuojamos principinės kariuomenės struktūros 2024 metais nustatymo, karių, civilinę krašto apsaugos tarnybą atliekančių statutinių valstybės tarnautojų ir kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), ribinio skaičiaus 2019 m. ir 2024 m. patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-1210 pakeitimo įstatymo projektas;

4. Lietuvos Respublikos tarptautinių operacijų, pratybų ir kitų karinio bendradarbiavimo renginių įstatymo Nr. IX-703 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;

5. Lietuvos Respublikos kariuomenės drausmės statuto 8, 21, 23, 38 ir 58 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 2<sup>1</sup> straipsniu įstatymo projektas;

6. Lietuvos Respublikos karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 1, 4, 10, 12, 13, 15, 21 ir 25 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 1<sup>1</sup> straipsniu įstatymo projektas;

7. Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 8 ir 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;

8. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 23 ir 64 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;

9. Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;

10. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;

11. Lietuvos Respublikos darbo kodekso 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;

12. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 558 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

#### **9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka**

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

#### **10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus**



Įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

# **11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti**

Turės būti pakeisti:

1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. kovo 27 d. nutarimas Nr. 288 „Dėl Profesinės karo tarnybos karių, karių savanorių ir kitų aktyviojo rezervo karių, taip pat kariūnų tarnybos ir aprūpinimo stažuotės ar mokymosi laikotarpiu sąlygų aprašo patvirtinimo“;

2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 23 d. nutarimas Nr. 924 „Dėl Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos nuostatų patvirtinimo“;

3) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugsėjo 29 d. nutarimas Nr. 1181 „Dėl maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijos dydžio nustatymo ir mokėjimo kariams ir karo prievolinkams, neaprūpintiems maistu“;

4) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimas Nr. 1732 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų skyrimo aukštųjų mokyklų studentų skatinamosioms stipendijoms, tikslinių skatinamųjų išmokų skyrimo ir paramos studijų kainai padengti teikimo“;

5) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 29 d. nutarimas Nr. 632 „Dėl Lietuvos Respublikos karo prievolinkų registro steigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“;

6) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimas Nr. 674 „Dėl Civilinio mobilizacinio personalo rezervo sudarymo, apskaitos ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

7) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 1 d. įsakymas Nr. V-1293 „Dėl Sveikatos grąžinamojo, antirecidyvinio gydymo ir prevencinės reabilitacijos paslaugų organizavimo ir teikimo Lietuvos kariuomenės Dr. Jono Basanavičiaus karo medicinos tarnybos Karių reabilitacijos centre tvarkos aprašo tvirtinimo“;

8) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 9 d. įsakymas Nr. V-1337 „Dėl Krašto apsaugos sistemos tarnybinių pažymėjimų formų ir Krašto apsaugos sistemos tarnybinių pažymėjimų išdavimo ir apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“;

9) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2008 m. vasario 29 d. įsakymas Nr. V-163 „Dėl Karo tarnybos statuto patvirtinimo“;

10) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2008 m. rugpjūčio 14 d. įsakymas Nr. V-782 „Dėl Išieškomų mokymo, profesinio parengimo ir kvalifikacijos tobulinimo išlaidų apskaičiavimo tvarkos ir išlaidų sudėties aprašo patvirtinimo“;

11) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 18 d. įsakymą Nr. V-953 „Dėl Lietuvos kariuomenės nuostatų patvirtinimo“;

12) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2011 m. spalio 12 d. įsakymas Nr. V-1142 „Dėl Paleidimo iš privalomosios pradinės karo tarnybos, alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos ir tarnybos paskelbus mobilizaciją tvarkos aprašo patvirtinimo“;

13) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 3 d. įsakymas Nr. V-1261 „Dėl Profesinės karo tarnybos karių, karių savanorių ir kitų aktyviojo rezervo karių, parengtojo rezervo karių ir kariūnų kelionės išlaidų atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

14) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2012 m. sausio 9 d. įsakymas Nr. V-28 „Dėl Garbės savanorio, Aktyviojo rezervo garbės kario vardo suteikimo, Garbės savanorio ženklo, Aktyviojo rezervo garbės kario ženklo įteikimo nuostatų patvirtinimo“;

15) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2012 m. gegužės 28 d. įsakymas Nr. V-558 „Dėl Karo prievolinkų skyrimo į pareigas parengtojo rezervo kariniame vienetė, atleidimo iš jo ir išmokų už tarnybos rezerve dienas mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

16) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymas Nr. V-713 „Dėl Karo prievolinkų šaukimo į privalomąją karo tarnybą paskelbus mobilizaciją tvarkos aprašo patvirtinimo“;



17) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2015 m. liepos 21 d. įsakymas Nr. V-738 „Dėl Profesinės karo tarnybos karių, karių savanorių ar kitų aktyviojo rezervo karių tarnybos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

18) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2015 m. rugsėjo 4 d. įsakymas Nr. V-913 „Dėl Nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atliekančių karių tarnybos vertinimo ir piniginių išmokų mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

19) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2016 m. lapkričio 4 d. įsakymas Nr. V-1018 „Dėl Teisės dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, suteikimo ir panaikinimo krašto apsaugos sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“;

20) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2017 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. V-502 „Dėl Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgų nuostatų ir struktūros tvirtinimo“.

**12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).**

KPI 26 straipsniui įgyvendinti reikalingos lėšos priklausys nuo krašto apsaugos sistemos poreikių, atsižvelgiant į numatomas funkcijas, užtikrinančias mobilizacijos vykdymą. Lėšos bus skiriamos iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

**13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.**

Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

**14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.**

Reikšminiai įstatymų projektų žodžiai, kurių reikia jiems įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*, yra: „aktyvusis rezervas“, „savanoriška nenuolatinė karo tarnyba“, „savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos karys“, „tarnyba aktyviajame rezerve“.

**15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai**

I. Sprendžiama problema	Savanoriška nenuolatinė karo tarnyba priskiriama aktyviajam rezervui, nors kariniai vienetai, kuriuose tarnauja kariai savanoriai ar savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariai, turi nustatytus uždavinius ir funkcijas bei neskirti papildyti Lietuvos kariuomenės vienetų. Parengtojo rezervo karių įgūdžiai periodiškai atnaujinami siekiant nedelsiant papildyti kariuomenės vienetų, todėl tikslinga parengtąjį rezervą pervadinti į aktyvųjį rezervą.
II. Siūlomos priemonės	Pakeisti Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymą ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymą.
III. Priemonių sąnaudos	Lėšos priklausys nuo krašto apsaugos sistemos poreikių, atsižvelgiant į numatomas funkcijas, užtikrinančias mobilizacijos vykdymą.
IV. Nauda visuomenei	Bus sukurtas kariuomenės personalo rezervo organizavimo modelis, sudarantis sąlygas kariuomenei greičiau pereiti iš taikos meto į karo meto struktūras ir taip užtikrinti geresnę Lietuvos kariuomenės pasirengimą vykdyti valstybės ginkluotą gynybą.

Atsižvelgiant į tai, kad Valstybės gynimo taryba 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. V-20 pritarė Lietuvos Respublikos principinės kariuomenės struktūros 2019 metais, planuojamos principinės kariuomenės struktūros 2024 metais nustatymo, karių, civilinę krašto apsaugos tarnybą



atliekančių statutinių valstybės tarnautojų ir kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinių, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), ribinio skaičiaus 2019 m. ir 2024 m, patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-1210 pakeitimo įstatymo projektui, šis projektas pridedamas prie kartu teikiamų įstatymų pakeitimo projektų. Atkreipiamas dėmesys, kad šis projektas yra lydimasis Seime registruotam Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 1, 2, 5, 9, 10, 25, 60, 61<sup>1</sup>, 63, 65, 65<sup>1</sup> straipsnių ir šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, įstatymo papildymo 61<sup>2</sup> straipsniu ir septintojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios ir jo lydimųjų įstatymų projektui.

---



Krašto apsaugos viceministras

Edvinas Kerza

